

Lovforslag nr. L 143. Fremsat den 10. januar 1996 af landbrugs- og fiskeriministeren
(Henrik Dam Kristensen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om jordfordeling mellem landejendomme

(Fjernelse af brugerafgift)

§ 1

I lov om jordfordeling mellem landejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 25. marts 1994, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, 1. pkt., ændres »Jordbrugsdirektoratet« til: »Strukturdirektoratet for Landbrug og Fiskeri (Strukturdirektoratet)«.
2. I § 1, stk. 2, 2. pkt., og overalt i loven herefter ændres »Jordbrugsdirektoratet« til: »Strukturdirektoratet« og »Jordbrugsdirektoratets« til: »Strukturdirektoratets«.
3. Overalt i loven ændres »landbrugsministeren« til: »landbrugs- og fiskeriministeren« og »Landbrugsministeren« til: »Landbrugs- og fiskeriministeren«.
4. Overalt i loven ændres »mænd« til: »personer« og »ham« til: »denne«.
5. I § 1, stk. 3, ændres »boligministeren« til: »økonomiministeren«.
6. I § 1, stk. 3, ændres »industriministeren« til: »erhvervsministeren«.
7. I § 3, stk. 1, ændres »hans« til: »lodsejeren«.
8. § 9, stk. 2 og 3, ophæves.
Stk. 4 bliver herefter stk. 2.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Stk. 2. Loven har virkning for jordfordelingssager, der har skæringsdag den 1. januar 1996 eller senere.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget har til formål at skabe et bedre grundlag for at anvende jordfordeling til forbedring af dansk landbrugs arronderingsmæssige struktur.

Ved gode arronderingsforhold ligger den enkelte ejendoms jordtilliggende samlet omkring ejendommens bygninger.

Ved jordfordeling tilstræbes det at søge jorderne til de enkelte landbrugsejendomme samlet i så få lodder som muligt og at sikre gode beliggenhedsforhold mellem jord og bygninger. Herved kan driftsomkostningerne mindskes, og færdselen med landbrugsmaskiner på vejnettet kan reduceres.

Det har derfor betydning for både den enkelte landbrugsbedrifts produktionsøkonomi og for samfundsøkonomien, at der i forbindelse med strukturudviklingen i dansk landbrug udfoldes bestræbelser til fremme af en bedre jordarrondering.

I de senere år har tilgangen af jordfordelingssager været væsentlig mindre end forventet.

På baggrund af en indstilling fra Det rådgivende Udvalg vedrørende Jordfordeling, som er nedsat af Strukturdirektoratet, foreslås brugerafgiften i jordfordelingssager fjernet. Udvalget anser brugerafgiften for at være en væsentlig barriere for jordbrugernes interesse for at deltage i en jordfordeling.

2. Stedfundne ændringer af jordfordelingsloven

Jordfordelingsloven er fra 1955 og har sin baggrund i den særlige indsats for at forbedre landbrugsstrukturen i Sønderjylland efter genforeningen i 1920 og i det stærke offentlige engagement i landvindingsarbejder og etablering af husmandsbrug helt frem til slutningen af 1950'erne.

Anvendelsen af jordfordelingsloven har nu baggrund dels i strukturudviklingen, hvor mange nedlæggelser og sammenlægninger af landbrugsejendomme medfører opblødning af de generelt gode arronderingsforhold i dansk landbrug, dels i forbindel-

se med offentlig erhvervelse af arealer til naturformål og større anlægsarbejder m.v.

Om Folketingets behandling af lov nr. 129 af 28. april 1955 henvises til Folketingstidende 1954-55, sp. 1770, 1909, 3104, A. 673, B. 221 og C. 289.

Om ændringer af loven henvises til Folketingstidende 1982-83, sp. 1039, 1461, 3286, 3576, A. 895, B. 775 og C. 145, 1989-90, sp. 64, 400, 5465 og 5891 samt 1989-90, sp. 8999 ff og 10795.

Jordfordelingsloven er senest ændret ved lov nr. 1107 af 22. december 1993, jf. Folketingstidende 1993-94, sp. 451, 972 ff, 3690 og 4367. Ved denne ændring blev der åbnet mulighed for gennemførelse og berigtigelse af jordomlægninger med 5-10 ejendomme ved én kendelse. Der blev indført et maksimumsbeløb for 5 pct. afgiften på 1.500 kr. pr. ha svarende til en jordværdi på 30.000 kr. pr. ha.

3. Baggrund for lovforslaget

I 1990 blev der indført en brugerafgift på 5 pct. af jordværdien af de omlagte arealer i en jordfordelingssag. Samtidig blev bevillingerne til jordfordeling reduceret.

Indskrækningen af jordfordelingsaktiviteten var et led i den daværende regerings handlingsplan for afbureaukratisering og indgik i den landbrugsaftale, der den 22. marts 1990 blev indgået mellem den daværende regering og Socialdemokratiet.

Aftalen af 6. april 1993 mellem regeringen og landbrugsorganisationerne omhandlede bl.a. indførelse af en ophørsordning for jordbrugere og en styrkelse af jordfordelingsindsatsen, som i første omgang var møntet på anvendelse i forbindelse med ophørsordningen. I den forbindelse indførtes der ved lovændringen i 1993 mulighed for at gennemføre mindre jordfordelingssager med 5-10 deltagere efter en forenklet procedure.

Den faktiske jordfordelingsaktivitet har imidlertid ikke levet op til det forventede niveau, hvilket fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Oversigt over forholdet mellem budgetteret og faktisk jordfordelingsaktivitet i årene 1991-1995. (FL § 24.21.01.13., mio. kr.)

År	1991	1992	1993	1994	1995
Budgetteret udgift, jf. FL	12.4	12.4	12.5	19.5	19.5
Faktisk udgift, jf. regnskab	12.1	9.5	9.6	12.8	11.9*)
Budgetteret indtægt, afgift, jf. FL			0.5	3.3	4.3
Faktisk indtægt, afgift, jf. regnskab			0.4	0.8	1.8*)

*) Skøn baseret på perioden 1.1.-1.11. 1995

Strukturdirektoratet for Landbrug og Fiskeri har i foråret 1995 nedsat et udvalg til at rådgive om faglige og administrative forhold af væsentlig betydning for anvendelsen af jordfordeling som middel til forbedring af arronderingsforholdene i landbruget samt i forbindelse med naturgenopretning, skovtilplantning og større anlægsprojekter m.v.

Det rådgivende Udvalg vedrørende Jordfordeling består af 1 repræsentant for henholdsvis Strukturdirektoratet, Kort- og Matrikelstyrelsen, Skov- og Naturstyrelsen, Vejdirektoratet, Amtsrådsforeningen i Danmark, De danske Landboforeninger, Dansk Familielandbrug, Dansk Erhvervsjordbrug samt Den danske Landinspektørforening. Strukturdirektoratets repræsentant er formand for udvalget.

Udvalget har indstillet, at brugerafgiften på 5 pct. fjernes hurtigst muligt, idet det er udvalgets opfattelse, at afgiften er en væsentlig årsag til, at der bliver rejst færre sager end forventet.

Udvalget anfører endvidere, at det er vanskeligere at opnå et godt resultat af den enkelte jordfordelings sag, når færre landmænd er tilskyndede til at deltage.

Endelig betyder brugerafgiften, at der ikke har været interesse for at gennemføre jordfordeling efter den forenklede procedure, jf. jordfordelingslovens § 2 a.

Det foreslås at fjerne brugerafgiften for i første omgang at skabe grundlag for, at den i 1993 forudsatte styrkelse af jordfordelingsindsatsen kan opfyldes inden for de afsatte midler til dette formål.

Tabel 2. Budgetterede indtægter fra 5 pct. afgiften (mio. kr.)

År	1996	1997	1998	1999
§ 24.21.03.20. Afgifter vedr. jordfordeling	7.7	8.3	8.3	7.6

Reduktionen i statens indtægter, jf. tabel 2, foreslås kompenseret ved besparelser på bevillingen til jordfordelingsaktiviteter, jf. tabel 3.

4. Hovedtræk i lovforslaget

I overensstemmelse med anbefalingerne fra Det rådgivende Udvalg vedrørende Jordfordeling foreslås jordfordelingslovens bestemmelser om opkrævning af en brugerafgift på 5 pct. af jordværdien ophævet.

Ophævelsen af 5 pct. afgiften foreslås at få virkning for jordfordelings sager, hvor skæringsdagen er den 1. januar 1996 eller senere.

Herudover foreslås enkelte ændringer af redaktionel karakter som følge af, at Landbrugsministeriet og Fiskeriministeriet ved kgl. resolution af 27. september 1994 er sammenlagt til et ministerium, og Jordbrugsdirektoratet pr. 1. januar 1995 er ændret til Strukturdirektoratet for Landbrug og Fiskeri.

5. Høring

Lovforslaget har været til høring i Landbrugsrådet, De danske Landboforeninger, Dansk Familielandbrug, Dansk Erhvervsjordbrug, Danmarks Landbounngdom, Den danske Landinspektørforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Finansrådet og Realkreditrådet.

6. Lovforslagets finansielle og administrative konsekvenser

Lovforslaget indebærer bortfald af de budgetterede indtægter fra 5 pct. afgiften på deltagelse i jordfordelinger, jf. tabel 2, der er baseret på FFL 1996.

Tabel 3. Kompenserende besparelser (mio. kr.)

År	1996	1997	1998	1999
§ 24.21.01.13. Jordfordelingsaktiviteter	7,7	8,3	8,3	7,6

Tabel 4. Redivderet budgetspekifikation på baggrund af lovforslaget

Bevilling (mio. kr.)	1994	1995	1996	1997	1998
Udgifter:					
11. Lønninger	6,4	9,0	8,2	8,1	8,1
14. Køb af varer og tj.	11,8	9,2	4,2	7,4	7,2
15. Erhvervelse af materiel	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
16. Leje, vedligehold m.v.	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
17. Afskrivninger	-	-	-	-	-
19. Diverse driftsudgifter	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
53. Tilskud til erhverv.	-	-	0,2	0,2	0,2
Udgifter i alt	19,5	19,5	13,9	17,0	16,8

Som anført under punkt 3 har det realiserede aktivitetsniveau været mindre end forudsat. Med de hidtil forudsatte personalemæssige ressourcer og nettoudgifter vil der således kunne ske en aktivitetsstigning uden forøgelse af statens budgetterede nettoud-

gifter og med en bedre udnyttelse af de til rådighed værende ressourcer.

Udviklingen i efterspørgslen efter igangsætning af jordfordelingssager vil imidlertid løbende blive fulgt med henblik på eventuelle reguleringer af bevillingen.

Tabel 5. Aktivitetsoversigt i antal påbegyndte jordfordelingssager pr. år

Faktisk aktivitet 1992-1995/Skønnet aktivitet 1996-1999

	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Påbegyndte jordfordelinger*	4	10	18	9	18	28	32	32
- almindelig jordfordeling	4	10	18	7	12	16	16	16
- jordfordeling med 5-10 deltagere	-	-	-	2	6	12	16	16
Vægtede aktivitetsenheder**	4	10	18	7,5	13,5	19	20	20

* Indledende møder for almindelige sager og anmodninger om sagsrejsning for jordfordelinger med 5-10 deltagere.

** Aktivitetsenheder er en sammenvæjning af omkostningsbelastninger fra de forskellige jordfordelingstyper, jf. ovenfor.

7. Erhvervmæssige konsekvenser

Jordfordelingslovens formål er at tilstræbe, at de landbrugsejendomme, der deltager i en jordfordeling, får en forbedret arrondering og struktur. Derved reduceres kørselsafstanden mellem jorder og bygninger på den enkelte ejendom, og der opnås bedre erhvervmæssig udnyttelse.

8. Miljømæssige konsekvenser

Ved jordfordeling foregår der en samlet planlægning af arealomlægninger mellem flere ejendomme. Kortere kørselsafstande betyder energibesparelser og mindre færdsel med landbrugsmaskiner på det offentlige vejnet.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og 2:

Ændringerne er redaktionelle og sker som følge af, at Jordbrugsdirektoratet har ændret navn til Strukturdirektoratet for Landbrug og Fiskeri pr. 1. januar 1995.

Til nr. 3:

Ændringerne er redaktionelle og sker som følge af sammenlægning af Landbrugsministeriet og Fiskeriministeriet ved kongelig resolution af 27. september 1994.

Til nr. 4 og 7:

Ændringerne tilsigter at gøre lovtæksten kønsneutral, jf. Statsministeriets cirkulæreskrivelse af 5. december 1980.

Til nr. 5:

Ændringen er redaktionel og sker som følge af ressortomlægninger mellem Boligministeriet og Økonoministeriet.

Til nr. 6:

Ændringen er redaktionel og sker som følge af, at Industriministeriet i forbindelse med ressortomlægninger har ændret navn til Erhvervsministeriet.

Til nr. 8:

Brugerafgiften på 5 pct. af de omlagte arealers jordværdi foreslås fjernet.

Brugerafgiften blev indført i forbindelse med revisionen af jordfordelingsloven i 1990, som bl.a. havde til formål at begrænse efterspørgslen på jordfordelinger og bringe aktivitetsniveauet til at svare til niveauet i 1970'erne.

I de senere år har tilgangen af jordfordelingssager været væsentlig mindre end forventet.

Det forventes, at ophævelse af brugerafgiften vil bidrage til at øge efterspørgslen på jordfordelingssager igen. Aktivitetsniveauet vil fortsat skulle finde sted inden for de i finansloven fastsatte rammer.

Til § 2

Det foreslås, at ophævelsen af afgiften får virkning for sager, hvor skæringsdagen for overtagelse og afhændelse af arealer er den 1. januar 1996 eller senere. Herved undgås, at igangværende sager i planlægningsfasen trækkes tilbage for senere at blive rejst igen, når afgiften på jordfordelingssager måtte være ophævet.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget. (Redaktionelle ændringer er ikke medtaget)*

8. § 9, stk. 2 og 3, ophæves.
Stk. 4 bliver herefter stk. 2.

§ 9. Udgifter ved behandling og berigtigelse af en jordfordelingssag, der er rejst efter anmodning fra private lodsejere, og hvor det primære formål er at gennemføre arronderingsforbedringer af hensyn til ejendommernes jordbrugsmæssige drift, betales af Statskassen, medmindre andet fastsættes.

Stk. 2. Ved jordfordeling efter stk. 1 betales en afgift på 5 pct. af jordværdien af de are-

aler, der omlægges ved jordfordelingen, dog højst 1.500 kr. pr. ha. Afgiften indbetales til Jordbrugsdirektoratet.

Stk. 3. Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om fordeling blandt lodsejerne af betalingen af den i stk. 2 nævnte afgift samt for opkrævning af afgiften.

Stk. 4. Landbrugsministeren kan bestemme, at Statskassens afholdelse af udgifter i henhold til stk. 1 ved gennemførelse af sager efter § 2 a vil kunne erstattes af et tilskud til udgifter, der afholdes af lodsejerne.